

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

E-KOMERCIJA

08.01.2024.

Saturs

Kas ir e-komercija	3
Ārpussavienības režīms	6
Savienības režīms	8
Importa režīms	12
Importa režīms PVN maksātājiem, kas uzrāda preces muitas iestādei	18
Būtiskais par katru režīmu	20
Jautājumi un atbildes.....	21

Kas ir e-komercija

Elektroniskā komercija jeb e-komercija ir preču un pakalpojumu tirdzniecība, kurā izmanto elektroniskos sakarus. Parasti par e-komerciju runā, kad tiek veikta preču un pakalpojumu tirdzniecība internetā tieši patērētājiem.

2021. gada 1. jūlijā stājās spēkā pievienotās vērtības nodokļa (PVN) regulējums preču tālpārdošanas darījumiem un Eiropas Savienībā (ES) sniegtiem pakalpojumiem.¹

Preču tālpārdošanas darījumi:

- 1) preču tālpārdošana ES teritorijā ir tāda preču piegāde, kad preču piegādātājs vai trešā persona preču piegādātāja vārdā nosūta vai transportē preces (arī tad, ja piegādātājs netiešā veidā piedalās preču nosūtīšanā vai transportēšanā) no tādas dalībvalsts, kas nav dalībvalsts, kurā beidzas preču nosūtīšana vai transportēšana preču saņēmējam;
- 2) no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu preču tālpārdošana ir tāda preču piegāde, kad preču piegādātājs vai trešā persona preču piegādātāja vārdā nosūta vai transportē (arī tad, ja piegādātājs netiešā veidā piedalās preču nosūtīšanā vai transportēšanā) no trešās valsts vai trešās teritorijas preču saņēmējam dalībvalstī.²

Nosacījumi preču tālpārdošanas darījumiem:

- preču **saņēmējs ir** neregistrēts nodokļa maksātājs, citas dalībvalsts neregistrēts nodokļa maksātājs vai persona, kas nav nodokļa maksātāja;
- piegādātās preces nav jauni transportlīdzekļi un nav preces, kas paredzētas montēšanai vai uzstādīšanai.

Preču tālpārdošanas nosacījumi nav attiecināmi uz lietotu mantu, mākslas darbu, kolekciju priekšmetu un senlietu piegādēm, kurām PVN piemēro saskaņā ar īpašo PVN piemērošanas režīmu.

Preču piegādes vieta tālpārdošanas darījumos ir dalībvalsts, kurā preces atrodas brīdī, kad beidzas to nosūtīšana vai transportēšana preču saņēmējam.

Sākot ar 2021. gada 1. jūliju, **robežvērtība** preču piegādes vietas noteikšanai ir **10 000 euro** iepriekšējā vai kalendāra gadā, ja vien preču piegādātājs neizvēlēties piemērot preču tālpārdošanas režīmu pirms minētās vērtības sasniegšanas.

Ar 2021. gada 1. jūliju preču tālpārdošanas darījumi tiek definēti pēc teritoriālas piederības:

- **preču tālpārdošana ES teritorijā;**
- **no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu preču tālpārdošana.**

¹ Pievienotās vērtības nodokļa likuma 10.¹, 140.² un 140.³ pants.

² Pievienotās vērtības nodokļa likuma 10.¹ pants.

Preču tālpārdošana tiek attiecināta arī uz preču piegādātāja netiešo iesaisti preču transportēšanā vai nosūtīšanā.

Netiešā iesaiste:

- ja piegādātājs preču nosūtīšanu vai transportēšanu nodod apakšuzņēmumā trešajai personai, kas veic preču tiešo piegādi pircējam;
- ja preču nosūtīšanu vai transportēšanu nodrošina trešā persona, bet piegādātājs uzņemas pilnu vai daļēju atbildību par preču tiešo piegādi pircējam;
- ja piegādātājs izraksta rēķinus un no pircēja iekasē maksu par transportu un tālāk nodod preces trešajai personai, kas organizē preču nosūtīšanu vai transportēšanu;
- ja piegādātājs jebkādā veidā sekmē trešās personas tiešās piegādes pakalpojumus pircējam, nodrošina saziņu starp pircēju un trešo personu vai citā veidā sniedz trešajai personai informāciju, kas nepieciešama, lai notiktu preču piegāde pircējam.

Par **MOSS, OSS, IOSS**

Ar 2021. gada 1. jūliju paplašinās pašreizējā elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegto pakalpojumu īpašā režīma – *Mini One Stop Shop (MOSS)* – piemērošanas tvērums:

- ārpussavienības režīmu attiecinā uz jebkādiem pakalpojumiem, ko sniedz PVN maksātājs, kurš neveic saimniecisko darbību ES (*One Stop Shop (OSS)*);
- savienības režīmu attiecinā uz jebkādu pakalpojumu sniegšanu un preču tālpārdošanu ES teritorijā (*OSS*);
- tiek ieviests jauns īpašs režīms no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu preču tālpārdošanai (*Import One Stop Shop (IOSS)*);
- tiek ieviests vienkāršošanas pasākums personām (posta operatoriem, kurjerpastam), kas uzrāda preces muitas iestādei.

E-komercijas jomā tiek ieviesti četri jauni režīmi:

- **ārpussavienības režīms** jeb īpašs PVN režīms **pakalpojumiem**, ko sniedz PVN maksātāji, kuri neveic saimniecisko darbību ES (*OSS*);
- **savienības režīms** jeb īpašs PVN režīms **preču** tālpārdošanai ES, preču piegādēm, kas veiktas ar šādas piegādes veicinošas elektroniskas saskarnes palīdzību, un **pakalpojumiem**, ko sniedz PVN maksātāji, kuri veic saimniecisko darbību ES, bet ne patērē dalībvalstī (*OSS*);
- **importa režīms** jeb īpašs PVN režīms no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu **preču** tālpārdošanai (*IOSS*);
- **importa režīms PVN maksātājiem, kas uzrāda preces muitas iestādei**, jeb īpašs PVN režīms no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu **preču** sūtījuma deklarēšanai un samaksai.

Par veicināšanu

Preču nosūtīšanas vai transportēšanas veicināšana, izmantojot elektronisko saskarni (tirdzniecības vietu, platformu vai portālu), tiek pielīdzināta preču piegādei par atlīdzību.

Jēdziens "**veicina**" **nozīmē**, ka, izmantojot elektronisko saskarni, notiek pircēja saziņa ar piegādātāju, kurš piedāvā pārdot preces ar elektroniskās saskarnes

palīdzību, un rezultātā ar šīs elektroniskās saskarnes palīdzību tiek piegādātas preces.³

Kad nodokļa maksātājs veicina vai neveicina piegādi

E-komercijas darījumos jēdziens "veicina" nozīmē faktisko pasūtīšanu un pārbaudes procesu, kuru veic elektroniskā saskarne vai ar tās palīdzību un kura rezultātā tiek piegādātas preces.

Darījumam jābūt noslēgtam elektroniskajā saskarnē (tīmekļvietnē, portālā, vārtejā, tirgū vai līdzīgā veidā), tas nav saistīts ar preču fizisku piegādi, ko uzņēmējs, kurš izmanto elektronisko saskarni, var vai nevar veikt.

Savukārt nodokļa maksātājs netiek uzskatīts par tādu, kas veicina piegādi, ja viņš:

- ne tieši, ne netieši nenosaka nekādus preču piegādes noteikumus un nosacījumus;
- ne tieši, ne netieši nav iesaistīts maksājuma atļaujā klientam attiecībā uz veikto maksājumu;
- ne tieši, ne netieši nav iesaistīts preču pasūtīšanā vai piegādē.

Papildus aicinām iepazīties arī ar Valsts ieņēmumu dienesta (VID) tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi" – "Pievienotās vērtības nodoklis" – "Informatīvie un metodiskie materiāli" – "Citi" pieejamo informatīvo materiālu "Par Padomes 2019. gada 21. novembra Īstenošanas regulu (ES) Nr. 2019/2026, ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 282/2011 attiecībā uz preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, ko veicina elektroniskas saskarnes, un uz īpašiem režīmiem nodokļa maksātājiem, kas sniedz pakalpojumus personām, kuras nav nodokļa maksātājas, un kas veic preču tālpārdošanu un konkrētas preču piegādes iekšzemē".

Pienākumi tiem, kas veicina piegādes

Nodokļa maksātājam, kas, izmantojot elektronisko saskarni, piemēram, tirdzniecības vietu, platformu vai portālu, **veicina** preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu ES personai, kas nav nodokļa maksātāja, saskaņā ar darījuma vietas noteikšanas noteikumiem **ir pienākums:**

- **veikt sīku uzskaiti**, kas ļauj identificēt preču piegādes, attiecībā uz kurām uzskata, ka nodokļa maksātājs pats ir saņēmis un piegādājis preces saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 6. panta piekto vai sesto daļu, vai pakalpojuma sniegšanu, ja nodokļa maksātājs piedalās tādu elektroniski sniegtu pakalpojumu sniegšanā, par kuriem uzskata, ka tas rīkojas savā vārdā, atbilstoši Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulai (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu;
- **uzturēt reģistru** par preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem atbilstoši Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulai (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu;
- glabāt uzskaiti par minētajiem darījumiem 10 gadus pēc tā gada 31. decembra, kad darījums veikts.

³ Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 5.b pants.

Ārpussavienības režīms

jeb īpašs PVN režīms **pakalpojumiem**, ko sniedz PVN maksātāji, kuri neveic saimniecisko darbību ES

Režīmu piemēro trešo valstu vai trešo teritoriju uzņēmēji, kam ES nav saimnieciskās darbības mītnes vietas un pastāvīgās iestādes un kas sniedz pakalpojumus personām, kuras nav PVN maksātājas un kuras ir reģistrētas patēriņa dalībvalstī.

Režīmu piemēro **visiem** ES sniegtajiem **pakalpojumiem**, kuru sniegšanas vieta saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 20.–30. pantu ir cita dalībvalsts, citas dalībvalsts personai, kas nav nodokļa maksātāja. Tāpat šo režīmu piemēro **visiem** Latvijā sniegtajiem **pakalpojumiem**, kuru sniegšanas vieta saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 20.–30. pantu ir Latvija, Latvijas personai, kas nav nodokļa maksātāja.

Ārpussavienības režīmu piemēro, piemēram:

- izmitināšanas pakalpojumiem klientiem;
- transporta pakalpojumiem (t. sk. iekraušanai, izkraušanai, pārkraušanai) klientiem;
- transportlīdzekļu nomas pakalpojumiem;
- u. c.

Tātad, ja trešās valsts uzņēmējs veic jebkādu pakalpojuma piegādi ES personai, kas nav nodokļa maksātāja, tad uzņēmējs var neregistrēties katrā dalībvalstī, kurā sniedz pakalpojumu, bet gan izvēlēties kādu no ES dalībvalstīm, piemēram, Latviju.

Šādā gadījumā trešās valsts uzņēmējam jāreģistrējas ārpussavienības režīma izmantošanai un jāsniedz elektroniski OSS deklarācija izvēlētajā valstī, deklarējot un samaksājot PVN par visiem šajā režīmā sniegtajiem pakalpojumiem.

Jaunais regulējums nemaina pakalpojumu sniegšanas vietu, bet tikai piedāvā vienkāršotu procedūru tāda PVN deklarēšanai, kas jāmaksā citās ES dalībvalstīs.

Ja uzņēmējs, kurš reģistrējies ārpussavienības režīma izmantošanai Latvijā, šajā režīmā sniegto pakalpojumu nodrošināšanai iepērk preces un/vai saņem pakalpojumus Latvijā, tad atgūt priekšnodokli var saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 112. pantā noteikto kārtību.

PVN deklarācija

Deklarācija iesniedzama, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS). Deklarācijas veidlapa ir atrodamā EDS sadaļā "Dokumenti" – No veidlapas" – "PVN īpašā režīma OSS dokumenti".⁴

"PVN īpašā režīma dokumenti elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegtiem pakalpojumiem".⁵

Ārpussavienības režīma PVN deklarācijas taksācijas periods ir **ceturksnis**.

Īpašā režīma PVN deklarācija jāiesniedz un PVN jāsamaksā līdz **nākamā mēneša beigām** pēc taksācijas perioda (PVN deklarāciju iesniedz arī tad, ja darījumi nav bijuši).

Īpašā režīma PVN deklarācijā summas nenoapaļo uz augšu vai uz leju un budžetā samaksā precīzu PVN summu.

Sākot ar 2021. gada 1. jūliju, labojumus ir tiesības veikt nākamajās īpašā režīma deklarācijās trīs gadus pēc dienas, kurā bija pieprasīts iesniegt kārtējo deklarāciju.

Pienākumi

Nodokļa maksātājam, kurš reģistrējies ārpussavienības režīma izmantošanai Latvijā, ir pienākums:

- izmantojot EDS, paziņot par savas darbības izmaiņām, kuru dēļ vairs netiek īstenoti attiecīgie nosacījumi, lai tas varētu izmantot ārpussavienības režīmu, kā arī paziņot to, kad viņš beidz izmantot minēto režīmu, un paziņot par citām izmaiņām reģistrācijas datus;
- nodrošināt sīku uzskaiti par darījumiem, uz kuriem attiecas ārpussavienības režīms;
- lai pierādītu nodokļa aprēķinu pareizību, glabāt uzskaites datus 10 gadus pēc tā gada 31. decembra, kad sniegti pakalpojumi;
- izmantojot EDS, pēc VID pieprasījuma iesniegt uzskaites datus par katru atsevišķu sniegtā pakalpojuma veidu.

Deklarāciju iesniegšanas sākumpunkts

- Nodokļa maksātājs, kas plāno izmantot ārpussavienības režīmu, to piemēro no **nākamā kalendāra ceturkšņa pirmās dienas**⁶, un par šo kalendāra gada ceturksni tam būs jāsniedz pirmā PVN deklarācija⁷.

⁴ Deklarāciju par taksācijas periodā veiktajiem darījumiem, uz kuriem attiecas ārpussavienības režīms, iesniedz, izmantojot informāciju, kura minēta III pielikuma B slejā Komisijas 2020. gada 12. februāra Īstenošanas regulā (ES) 2020/194, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (ES) Nr. 904/2010 piemērošanai attiecībā uz īpašajiem režīmiem nodokļa maksātājiem, kas sniedz pakalpojumus personām, kuras nav nodokļa maksātājas, un kas veic preču tālpārdošanu un konkrētas preču piegādes iekšzemē.

⁵ Deklarāciju par taksācijas periodā veiktajiem darījumiem, uz kuriem attiecas ārpussavienības režīms, iesniedz, izmantojot informāciju, kura minēta III pielikuma B slejā Komisijas 2020. gada 12. februāra Īstenošanas regulā (ES) 2020/194, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (ES) Nr. 904/2010 piemērošanai attiecībā uz īpašajiem režīmiem nodokļa maksātājiem, kas sniedz pakalpojumus personām, kuras nav nodokļa maksātājas, un kas veic preču tālpārdošanu un konkrētas preču piegādes iekšzemē.

⁶ Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 57.d panta 1. punkta pirmā daļa.

⁷ Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 59. panta 1. punkts.

- Tomēr, ja nodokļa maksātājs ārpussavienības režīmu darījumiem piemēros pirms minētā datuma, tad no dienas, kad darījumi tika veikti pirmo reizi, tam būs jāiesniedz atsevišķa PVN deklarācija par to kalendāra ceturksni, kurā darījumi tika veikti pirmo reizi⁸.
- Tādējādi PVN deklarācijā tiek pieļauts norādīt tādus darījumus, kuri veikti, pirms nodokļa maksātājs paziņojis par vēlmi reģistrēties ārpussavienības režīma izmantošanai.

Plašāka informācija par ārpussavienības režīmu ir sniegta Eiropas Komisijas PVN [OSS portālā](#).

Savienības režīms

jeb īpašs PVN režīms **preču tālpārdošanai ES**, preču piegādēm, kas veiktas ar šādas piegādes veicinošas elektroniskās saskarnes palīdzību, un **pakalpojumiem**, ko sniedz PVN maksātāji, kuri veic saimniecisko darbību ES, bet ne patēriņa dalībvalstī

Režīmu piemēro **jebkādu** ES piegādāto **preču** tālpārdošanai un **visiem pakalpojumiem**, kuru sniegšanas vieta saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 20.–30. pantu ir cita dalībvalsts, citas dalībvalsts personai, kas nav nodokļa maksātāja.

Režīmu piemēro ES PVN maksātāji, kas:

- veic preču tālpārdošanu ES teritorijā;
- veicina preču piegādi, ja preču nosūtīšana vai transportēšana sākas un beidzas vienā dalībvalstī;
- neveic saimniecisko darbību patēriņa dalībvalstī un sniedz pakalpojumus personai, kas nav nodokļa maksātāja.

Savienības režīma piemērošana iekšzemes preču piegādēm

Ar 2021. gada 1. jūliju savienības režīmu var piemērot arī iekšzemes preču piegādēm, ko veic vai veicina PVN maksātāji, izmantojot elektroniskās saskarnes (tirdzniecības vietu, platformu vai portālu). **Tātad savienības režīma izmantošanai var reģistrēties jebkurš uzņēmējs, kas atbilst minētajiem nosacījumiem.**

⁸ Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 59. panta 2. punkts.

1. piemērs

Latvijas uzņēmējs piegādā preces, kuras atrodas Latvijā, klientiem, kas nav nodokļa maksātāji, Vācijā.

Tā ir preču tālpārdošana ES teritorijā (Latvija–Vācija).

Jāreģistrējas savienības režīma izmantošanai Latvijā.

Preču piegāde jādeklarē OSS deklarācijā.

2. piemērs

Ja Latvijas uzņēmējs veic preču tālpārdošanu, izmantojot elektronisko saskarni, proti, savu tīmekļvietni vai citu elektronisko saskarni, uzņēmējam jāreģistrējas savienības režīma izmantošanai un PVN jāaprēķina un jāmaksā, izmantojot OSS deklarāciju.

3. piemērs

Ukrainas uzņēmējs, izmantojot Latvijas uzņēmēja elektronisko saskarni (tirdzniecības platformu), veic preču tālpārdošanu klientiem Latvijā un ES.

Šajā gadījumā tiek uzskatīts, ka Latvijas uzņēmējs veicina Ukrainas uzņēmēja preču piegādi.

Plašāka informācija par savienības režīmu ir sniegta Eiropas Komisijas PVN [OSS portālā](#).

Par priekšnodokli

Ja uzņēmējs, kurš reģistrējies savienības režīma izmantošanai Latvijā, šajā režīmā preču piegādāšanai vai sniegto pakalpojumu nodrošināšanai iepērk preces un/vai saņem pakalpojumus Latvijā, tad atgūt priekšnodokli var saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 113. pantā noteikto kārtību.

Uzņēmējam, kurš reģistrējies savienības režīma izmantošanai Latvijā un attiecībā uz kuru ir uzskatāms, ka viņš veicina preču piegādi, aprēķināto vai samaksāto PVN par preču piegādi ir tiesības atskaitīt kā priekšnodokli.

Deklarācija iesniedzama, izmantojot EDS. Deklarācijas veidlapa ir atrodama EDS sadaļā "Dokumenti" – "No veidlapas" – "PVN īpašā režīma OSS dokumenti".⁹

"PVN īpašā režīma dokumenti elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegtiem pakalpojumiem".¹⁰

⁹ Deklarāciju par taksācijas periodā veiktajiem darījumiem, uz kuriem attiecas savienības režīms, iesniedz, izmantojot informāciju, kura minēta III pielikuma C slejā Komisijas 2020. gada 12. februāra Īstenošanas regulā (ES) 2020/194, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (ES) Nr. 904/2010 piemērošanai attiecībā uz īpašajiem režīmiem nodokļa maksātājiem, kas sniedz pakalpojumus personām, kuras nav nodokļa maksātājas, un kas veic preču tālpārdošanu un konkrētas preču piegādes iekšzemē.

¹⁰ Deklarāciju par taksācijas periodā veiktajiem darījumiem, uz kuriem attiecas savienības režīms, iesniedz, izmantojot informāciju, kura minēta III pielikuma C slejā Komisijas 2020. gada 12. februāra Īstenošanas regulā (ES) 2020/194, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (ES) Nr. 904/2010 piemērošanai attiecībā uz īpašajiem režīmiem nodokļa maksātājiem, kas sniedz pakalpojumus personām, kuras nav nodokļa maksātājas, un kas veic preču tālpārdošanu un konkrētas preču piegādes iekšzemē.

Savienības režīma PVN deklarācijas taksācijas periods ir **ceturksnis**.

Īpašā režīma PVN deklarācija jāiesniedz un PVN jāsamaksā līdz nākamā mēneša beigām pēc taksācijas perioda (PVN deklarāciju iesniedz arī tad, ja darījumi nav bijuši).

Īpašā režīma PVN deklarācijā summas nenoapažo uz augšu vai uz leju un budžetā samaksā precīzu PVN summu.

Sākot ar 2021. gada 1. jūliju, labojumus ir tiesības veikt nākamajās deklarācijās trīs gadus pēc dienas, kurā bija pieprasīts iesniegt kārtējo deklarāciju.

4. piemērs

Pašnodarbināta persona, reģistrēts PVN maksātājs, tālpārdošanā tirgo savas saražotās preces fiziskām personām ES, izmantojot tirdzniecības platformas. Saimnieciskās darbības nodrošināšanai jāiegādājas izejvielas un jāmaksā par pakalpojumiem.

Pašnodarbinātai personai jāreģistrējas OSS režīmā un jāsamaksā PVN.

5. piemērs

Pašnodarbinātai personai, kura tālpārdošanā tirgo savas saražotās preces, izmantojot tirdzniecības platformas, ir tiesības atskaitīt priekšnodokli par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem.

Pašnodarbinātā persona OSS režīmā veiktos darījumus norāda OSS deklarācijā, savukārt priekšnodokli norāda taksācijas perioda PVN deklarācijā.

Pienākumi

Nodokļa maksātājam, kurš reģistrējies savienības režīma izmantošanai Latvijā, ir pienākums:

- izmantojot EDS, paziņot par savas darbības izmaiņām, kuru dēļ vairs netiek īstenoti attiecīgie nosacījumi, lai tas varētu izmantot savienības režīmu, kā arī paziņot to, kad viņš beidz izmantot minēto režīmu, un paziņot par citām izmaiņām reģistrācijas datos;
- nodrošināt sīku uzskaiti par darījumiem, uz kuriem attiecas savienības režīms;
- lai pierādītu nodokļa aprēķinu pareizību, glabāt uzskaites datus 10 gadus pēc tā gada 31. decembra, kad veikti darījumi;
- izmantojot EDS, pēc VID pieprasījuma iesniegt uzskaiti par katru atsevišķu darījumu veidu.

Uzņēmēja rīcībā jābūt skaidriem pierādījumiem par precēm, kas pārdotas, izmantojot viņa tīmekļvietni, un precēm, kas pārdotas, izmantojot elektronisko saskarni.

Atvieglojumi

Lai atbalstītu mazo un vidējo uzņēmumu darbību e-komercijas jomā, ar 2021. gada 1. jūliju tiek samazināta robežvērtība, kas noteica preču piegādes vietu tālpārdošanas darījumos. Ar 2021. gada 1. jūliju šī robežvērtība visā ES ir noteikta 10 000 euro, (tātad arī tālpārdošanā uz Latviju tā mainās uz 10 000 euro iepriekšējo 35 000 euro vietā).

Tādējādi, ja uzņēmējs veic preču tālpārdošanu ES teritorijā, sniedz elektronisko sakaru, apraides vai elektroniski sniegtus pakalpojumus citas dalībvalsts personām, kas nav nodokļa maksātājas, un šo darījumu vērtība sasniedz 10 000 euro, tad tam ir tiesības reģistrēties vai nu savienības režīma izmantošanai un piemērot PVN piegādātāja dalībvalstī, vai arī reģistrēties PVN vajadzībām katrā klienta dalībvalstī.

Jebkurā gadījumā, tiklīdz ir pārsniegta 10 000 euro robežvērtība, PVN jāmaksā klienta dalībvalstī.

Ja uzņēmējs izvēlas piemērot savienības režīmu, nerasniedzis 10 000 euro robežvērtību, tad šādā gadījumā savienības režīms būs jāizmanto divus kalendāra gadus.

Lai samazinātu slogu tiem uzņēmējiem, kuri veic preču tālpārdošanu ES teritorijā un izmanto savienības režīmu, ar 2021. gada 1. jūliju tiek atcelta prasība izsniegt nodokļa rēķinu par preču tālpārdošanas darījumu.

Savukārt, ja uzņēmējs veic preču tālpārdošanu ES teritorijā, bet neizmanto savienības režīmu, nodokļa rēķins par preču piegādēm ir jāizraksta.

Deklarāciju iesniegšanas sākumpunkts

- Nodokļa maksātājs, kas plāno izmantot savienības režīmu, to piemēro no **nākamā kalendāra ceturkšņa pirmās dienas**¹¹, un par šo kalendāra gada ceturksni tam būs jāsniedz pirmā PVN deklarācija¹².
- Tomēr, ja nodokļa maksātājs savienības režīmu darījumiem piemēros pirms minētā datuma, tad no dienas, kad darījumi tika veikti pirmo reizi, tam būs jāiesniedz atsevišķa PVN deklarācija par to kalendāra ceturksni, kurā darījumi tika veikti pirmo reizi.¹³
- Tādējādi PVN deklarācijā tiek pieļauts norādīt tādus darījumus, kuri veikti, pirms nodokļa maksātājs paziņojis par vēlmi reģistrēties savienības režīma izmantošanai.

6. piemērs

Latvijas uzņēmējs veic uzņēmējdarbību Latvijā un preču tālpārdošanu klientiem ES un nav sasniedzis 10 000 euro robežvērtību.

Ja Latvijas uzņēmējs reģistrēsies savienības režīma izmantošanai, tad par preču piegādes vietu uzskatīs to dalībvalsti, kurā beidzas nosūtīšana preču saņēmējam, un darījumam piemēros preču saņēmēja dalībvalsts PVN.

Ja Latvijas uzņēmējs neregistrēsies savienības režīma izmantošanai (ievērojot to, ka līdz 10 000 euro robežvērtības sasniegšanai tas nav obligāti), tad preču piegādes vieta ir Latvija un darījumam piemēros Latvijas PVN.

¹¹ Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 57.d panta 1. punkta pirmā daļa.

¹² Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 59. panta 1. punkts.

¹³ Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 59. panta 2. punkts.

7. piemērs

Latvijas uzņēmējs veic uzņēmējdarbību Latvijā un preču tālpārdošanu klientiem visā ES, un apgrozījums pārsniedz 10 000 euro.

Latvijas uzņēmējs:

- a) var reģistrēties katrā tajā dalībvalstī, kur ir klienti, un maksāt tās valsts PVN, iesniedzot tās valsts PVN deklarāciju;
 - b) var reģistrēties savienības režīma izmantošanai Latvijā, iesniegt OSS deklarāciju un samaksāt to valstu PVN, kurās ir klienti.
-

8. piemērs

Pakalpojumu sniedzējs ir reģistrēts Šveicē un sniedz pakalpojumus personām, kas nav nodokļa maksātājas Latvijā. Papildus tiek veikta tālpārdošana uz Latviju, piegādājot preces, kas atrodas Vācijā.

Pakalpojumu sniegšanai Šveices uzņēmējam jāizmanto ārpussavienības režīms un jāreģistrējas kādā ES dalībvalstī. Lai nodrošinātu preču tālpārdošanu (preces atrodas Vācijā, klienti Latvijā), Šveices uzņēmējam jāizmanto savienības režīms un jāreģistrējas Vācijā. Tātad Šveices uzņēmējam jāreģistrējas divu īpašo OSS režīmu (ārpussavienības un savienības) izmantošanai.

Importa režīms

jeb īpašs PVN režīms no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu **preču** tālpārdošanai (*IOSS*) (nav obligāts)

Režīmu piemēro:

- PVN maksātāji, kas veic saimniecisko darbību ES un kas veic importētu preču tālpārdošanu;
- PVN maksātāji, kas neveic saimniecisko darbību ES un kas veic no trešās valsts importētu preču tālpārdošanu.

Režīmu var piemērot:

- **tieši** (t. i., bez pienākuma iecelt starpnieku), ja preču piegādātāji veic uzņēmējdarbību trešajā valstī, ar kuru ES ir noslēgusi PVN savstarpējās palīdzības nolīgumu;
- **netieši**, izmantojot ES dibinātu starpnieku.

Starpnieks:

- ir nodokļa maksātājs, kas veic saimniecisko darbību ES;
- ir iecelts par personu, kas atbildīga par katra pārstāvētā PVN maksātāja PVN samaksu un saistību izpildi *IOSS* režīma nolūkā;
- saņem atbilstošu *IOSS* identifikācijas numuru par katru pārstāvēto PVN maksātāju.

Starpniekam tiek piešķirts atsevišķs individuāls PVN identifikācijas numurs attiecībā uz katru PVN maksātāju, kuru tas pārstāv.

IOSS numurs – visās ES dalībvalstīs izmantojams individuāls PVN identifikācijas numurs gan PVN maksātājam, gan tā starpniekam.

IOSS identifikācijas numurs ir vienots neatkarīgi no pakārtoto piegādātāju skaita.

Šo PVN identifikācijas numuru **var izmantot tikai tam, lai deklarētu preču piegādes IOSS režīmā, nevis attiecībā uz citām preču piegādēm.**

Lai izmantotu IOSS režīmu, nodokļa maksātājiem, kas nav reģistrēti ES, ir jāieceļ starpnieks.

Režīmu attiecina tikai uz importētu preču tālpārdošanu, ja preču, izņemot akcīzes preču, sūtījuma patiesā **vērtība nepārsniedz 150 euro.**

Patiesā vērtība ir pašu preču vērtība bez apdrošināšanas un pārvadājumu maksas, izņemot gadījumus, kad tā ietilpst cenā un nav atsevišķi norādīta rēķinā.

Ja preču patiesā vērtība pārsniedz **150 euro**, tad noformējama **standarta muitas deklarācija.**

Ar 2021. gada 1. jūliju tiek atcelts PVN atbrīvojums mazas vērtības preču sūtījumiem, ja sūtījuma vērtība, kā arī preču imports komerciālā nolūkā nepārsniedz 22 euro.

Sākot ar 2021. gada 1. jūliju, visas ES ievestās preces tiek apliktas ar PVN neatkarīgi no to vērtības.

Zemas vērtības preces – importētas preces vērtībā līdz 150 euro, kurām piemēro muitas nodokļa atvieglojumu, bet jāaprēķina PVN.

1. tabula

Preču vērtība	Līdz 2021. gada 30. jūnijam		Ar 2021. gada 1. jūliju	
	PVN	Muitas nodoklis	PVN	Muitas nodoklis
Preces ≤ 22 euro	Atbrīvo no PVN.	Atbrīvo no muitas nodokļa.	PVN, kas jāmaksā Latvijā.	Atbrīvo no muitas nodokļa.
Preces >22 euro un ≤ 150 euro	PVN, kas jāmaksā Latvijā.	Atbrīvo no muitas nodokļa.	PVN, kas jāmaksā Latvijā.	Atbrīvo no muitas nodokļa.
Preces > 150 euro	PVN, kas jāmaksā Latvijā. Piemērotais PVN (preču vērtība + muitas nodoklis).	Muitas nodoklis, kas jāmaksā Latvijā. Muitas nodoklis, ko piemēro preču vērtībai.	PVN, kas jāmaksā Latvijā. Piemērotais PVN (preču vērtība + muitas nodoklis).	Muitas nodoklis, kas jāmaksā Latvijā. Muitas nodoklis, ko piemēro preču vērtībai.

Uz preču piegādēm **attiecas IOSS režīms no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu preču tālpārdošanai**, ja:

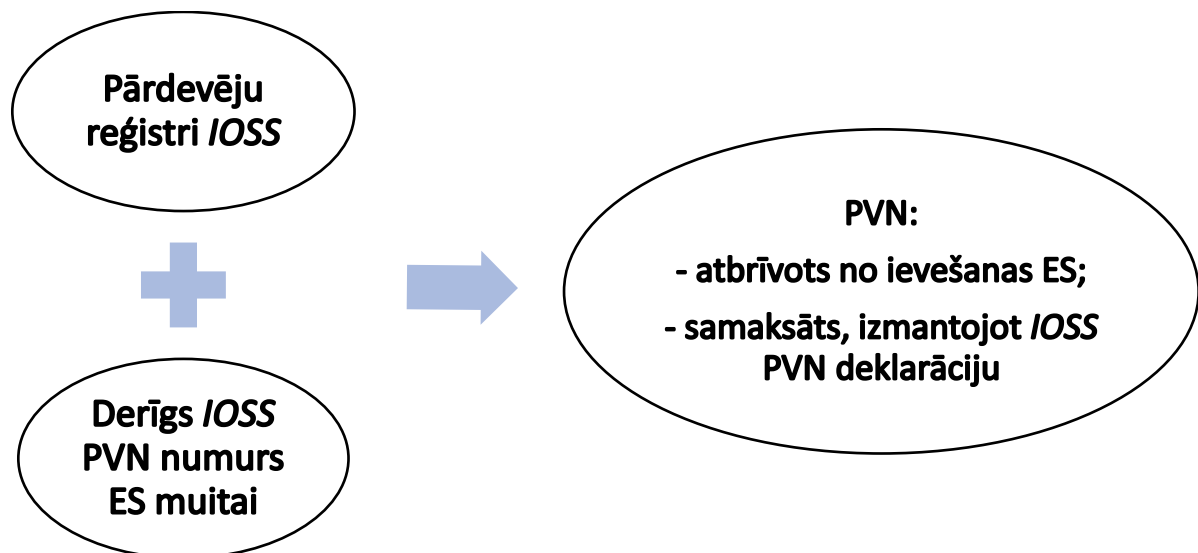
- preces pārdošanas brīdī atrodas trešajā teritorijā vai trešajā valstī;
- šīs preces tiek nosūtītas sūtījumos, kuru vērtība nepārsniedz 150 *euro*;
- preces nav akcīzes preces (piemēram, kafija, alkohols, tabakas izstrādājumi).

Kā darbojas importa režīms (IOSS)

- **Importēšanas brīdī PVN nav jāmaksā** – muitas iestādei (vēlākais importa deklarācijas iesniegšanas laikā) jābūt pieejamam derīgam IOSS PVN identifikācijas numuram, kas izmantojams par pierādījumu PVN deklarēšanai saskaņā ar IOSS režīmu;
- PVN jāmaksā **piegādes brīdī**.

Piegādes brīdis ir brīdis, kad ir saņemts maksājums no klienta.

Turpmāk sniegts shematisks IOSS režīma darbības attēlojums.

IOSS numura derīguma pārbaudi veic ES dalībvalstu muitas dienesti.

Visas ES dalībvalstu muitas iestādes apkopo ikmēneša sarakstu, kurā norādīta to teritorijā deklarētā zemas vērtības importa kopējā ikmēneša vērtība katram IOSS identifikācijas numuram.

Persona, kas deklarē preces muitā (piemēram, pasta/eksprespasta operatori, muitas aģents utt.), **nepārbauda saņemto IOSS PVN numuru derīgumu.**

Piegādātāja **darbības**, ja izmanto IOSS režīmu:

- uzrādīt PVN summu, kas klientam jāmaksā ES, vēlākais tad, kad tiek veikts maksājums par precēm;
- iekasēt PVN no klienta ES par visu to atbilstošo preču piegādi, kuras pārdod klientiem ES;
- iesniegt VID informāciju par visām atbilstošajām preču piegādēm klientiem visā ES. Kopējā IOSS deklarācijā būs norādīta pārdoto preču kopējā vērtība, to PVN likme un kopējā maksājamā PVN summa, kas sadalīta pa ES dalībvalstīm, uz

- kurām preces pārvadātas. Termiņš, kurā jāiesniedz *IOSS* PVN deklarācija, ir tā mēneša beigas, kas ir pēc pārskata mēneša;
- veikt ikmēneša maksājumu VID PVN deklarācijā deklarētajā PVN *IOSS* – termiņš ir tā mēneša beigas, kas ir pēc pārskata mēneša;
 - veikt uzskaiti par visiem *IOSS* pārdošanas apjomiem desmit gadus pēc tā gada 31. decembra, kad darījums veikts, ES nodokļu iestāžu iespējamai revīzijai.

Piegādātājam, kas reģistrēts *IOSS*, ir **jānodrošina** preču transportētājam, piemēram, pasta operatoriem vai eksprespārvadātājiem, informācija, kas vajadzīga muitošānai ES, tostarp *IOSS* PVN identifikācijas numurs, lai izvairītos no dubultas aplikšanas ar nodokļiem.

Ne pārvadātājam, ne importēto preču muitas deklarētājam nav jāpārbauda iekasētā PVN summa vai PVN likme, ko piemēro *IOSS* pārdevējs/elektroniskā saskarne. Ja muitas *IOSS* deklarācijā, kas iesniegta saistībā ar sūtījumu, ir norādīts atbilstošs PVN identifikācijas numurs un šis numurs ir derīgs, preču imports ir atbrīvots no PVN.

Deklarāciju iesniegšanas sākumpunkts

- Ja nodokļa maksātājs vai starpnieks, kurš rīkojas tā interesēs, plāno izmantot *IOSS* režīmu, tad to būs tiesības piemērot tikai no dienas, kad nodokļa maksātājam vai starpniekam ir piešķirts individuālais PVN identifikācijas numurs attiecībā uz *IOSS* režīmu.¹⁴ Tātad obligāti pirms darījumu veikšanas vispirms jāsaņem PVN identifikācijas numurs attiecībā uz *IOSS* režīmu.
- Tādējādi pirmā PVN deklarācija par darījumiem, uz kuriem attiecas *IOSS* režīms, būs jāiesniedz par to taksācijas periodu, kurā darījums veikts pirmo reizi.
- Tas nozīmē, ka nodokļa maksātājam vai starpniekam pirms reģistrācijas *IOSS* režīma izmantošanai nav iespējams deklarēt darījumus šajā režīmā.

Plašāka informācija par PVN deklarācijas iesniegšanu un PVN maksājuma veikšanu ir sniegta Eiropas Komisijas PVN [IOSS portālā](#).

Ja trešās valsts komersants pārdod preces klientiem ES, izmantojot savu tīmekļvietni, tam ir tiesības izvēlēties piemērot *IOSS* režīmu.

9. piemērs

*Komersants veic uzņēmējdarbību ārpus ES un pārdod zemas vērtības preces klientiem ES tikai savā tīmekļvietnē. Komersantam, ja tas vēlas izmantot *IOSS* režīmu, ir šādi pienākumi:*

- *jāreģistrējas ES un jāsaņem *IOSS* identifikācijas numurs (pašam vai ieceltajam starpniekam), kas izmantojams visās ES dalībvalstīs, veicot zemas vērtības preču piegādi klientiem;*
- *piegādes brīdī jāaprēķina tās dalībvalsts PVN, kurā atrodas klients;*
- *pārvadātājam jānosūta *IOSS* numurs, lai muitā netiktu aprēķināts PVN;*
- *komersantam vai tā ieceltajam starpniekam jāiesniedz *IOSS* deklarācija līdz nākamā mēneša beigām;*

¹⁴ Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 57.d panta 2. punkts.

-
- *IOSS deklarācijā jāiekļauj viss zemas vērtības preču piegādes apjoms ES, kas sadalīts pa galamērķiem ES, un jāaprēķina PVN, kas jāsamaksā identifikācijas dalībvalstij.*
-

Ja komersants neregistrēties un nesajems IOSS numuru, PVN būs jāmaksā brīdī, kad importēs zemas vērtības preces.

10. piemērs

Trešās valsts komersants veic uzņēmējdarbību ārpus ES un importē mazas vērtības preces klientiem ES. Importēšanas brīdī komersantam nav IOSS numura, jo IOSS režīms nav obligāts.

Komersantam, importējot preces kādā ES dalībvalstī, papildus tiks aprēķināts PVN vispārīgā kārtībā.

Ja trešās valsts komersants pārdod preces klientiem ES, izmantojot elektronisko saskarni (tirdzniecības platformu), tā būs atbildīga par PVN samaksu.

11. piemērs

Komersants veic uzņēmējdarbību ārpus ES un pārdod zemas vērtības preces klientiem ES, tikai izmantojot elektronisko saskarni (piemēram, "marketplace" platformu).

Komersantam nav jāreģistrējas IOSS, jo elektroniskā saskarne būs uzskatāma par preču piegādātāju un atbildīgu par PVN saistībām.

Ja komersants organizēs preču transportēšanu/nosūtīšanu klientam, elektroniskā saskarne komersantam paziņos IOSS identifikācijas numuru, kas tiks pārsūtīts pārvadātājam.

Par 150 euro robežvērtības noteikšanu vienā sūtījumā vai pasūtījumā

12. piemērs

Ir vairāki pasūtījumi, kas katrs nepārsniedz 150 euro, bet tiek iepakoti vienā sūtījumā, kas pārsniedz 150 euro. Katrs pasūtījums jāuzskata par atsevišķu piegādi neatkarīgi no tā, vai tas ir viens pārdevējs vai pakārtotais piegādātājs. Lai gan katrs atsevišķais pasūtījums nepārsniedz 150 euro, IOSS PVN atbrīvojums pie ES robežas netiks piešķirts, muitas nodoklis un PVN būs jāmaksā brīdī, kad precī izlaidīs brīvā apgrozībā. Šo darījumu neuzrāda IOSS deklarācijā.

13. piemērs

Viena pasūtījuma vērtība no viena piegādātāja pārsniedz 150 euro, bet nosūtot pasūtījums tiks sadalīts vairākos sūtījumos, kas nepārsniedz 150 euro. PVN vajadzībām pasūtījums veido vienu piegādi, lai gan sastāv no vairākām precēm. Ja pārdošanu veicina elektroniskā saskarne, PVN būs jāaprēķina importēšanas brīdī, jo piegādes brīdī nevar piemērot IOSS tādēļ, ka pasūtījuma vērtība pārsniedz 150 euro.

Par priekšnodokli

Ja uzņēmējs, kurš reģistrējies IOSS režīma izmantošanai Latvijā, šajā režīmā preču piegādāšanai vai sniegto pakalpojumu nodrošināšanai iepērk preces un/vai saņem pakalpojumus Latvijā, tad atgūt priekšnodokli var Pievienotās vērtības nodokļa likuma 112. vai 113. pantā noteiktajā kārtībā.

14. piemērs

Trešās valsts komersants veic importētu preču tālpārdošanu, izmantojot starpnieku, kas darbojas piegādātāja vārdā un kas nokārto visas IOSS saistības. Trešās valsts komersants Latvijā saņem pakalpojumus un samaksā Latvijas PVN. Trešās valsts komersantam ir tiesības atgūt Latvijā samaksāto PVN saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 112. pantu. Savukārt starpnieks IOSS identifikācijas numuru var izmantot tikai, lai deklarētu importētu preču tālpārdošanu IOSS režīmā.

PVN deklarācija

Deklarācija iesniedzama, izmantojot EDS. Deklarācijas veidlapa ir atrodama EDS sadaļā "Dokumenti" – "No veidlapas" – "PVN īpašā režīma OSS dokumenti".¹⁵

IOSS režīma PVN deklarācijas taksācijas periods ir **mēnesis**.

Īpašā režīma (IOSS) PVN deklarācija jāiesniedz un PVN jāsamaksā līdz nākamā mēneša beigām pēc taksācijas perioda (PVN deklarāciju iesniedz arī tad, ja darījumi nav bijuši).

Īpašā režīma (IOSS) PVN deklarācijā summas nenoapaļo uz augšu vai uz leju un budžetā samaksā precīzu PVN summu.

Sākot ar 2021. gada 1. jūliju, labojumus ir tiesības veikt nākamajās deklarācijās trīs gadus pēc dienas, kurā bija pieprasīts iesniegt kārtējo deklarāciju.

Pienākumi

Nodokļa maksātājam, kurš reģistrējies importa režīma (IOSS) izmantošanai Latvijā, ir pienākums:

- izmantojot EDS, paziņot par savas darbības izmaiņām, kuru dēļ vairs netiek īstenoti attiecīgie nosacījumi, lai tas varētu izmantot IOSS režīmu, kā arī paziņot to, kad viņš beidz izmantot minēto režīmu, un paziņot par citām izmaiņām reģistrācijas datus;
- nodrošināt sīku uzskaiti par darījumiem, uz kuriem attiecas IOSS režīms. Starpnieks veic uzskaiti atsevišķi par katru nodokļa maksātāju, ko tas pārstāv;
- lai pierādītu nodokļa aprēķinu pareizību, glabāt uzskaites datus 10 gadus pēc tā gada 31. decembra, kad veikti darījumi;
- izmantojot EDS, pēc VID pieprasījuma iesniegt uzskaites datus par katru atsevišķu darījumu veidu.

¹⁵ Deklarāciju par taksācijas periodā veiktajiem darījumiem, uz kuriem attiecas importa režīms, (IOSS) iesniedz, izmantojot informāciju, kura sniegta III pielikuma D slejā Komisijas 2020. gada 12. februāra Īstenošanas regulā (ES) 2020/194, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (ES) Nr. 904/2010 piemērošanai attiecībā uz īpašajiem režīmiem nodokļa maksātājiem, kas sniedz pakalpojumus personām, kuras nav nodokļa maksātājas, un kas veic preču tālpārdošanu un konkrētas preču piegādes iekšzemē.

Importa režīms PVN maksātājiem, kas uzrāda preces muitas iestādei, jeb īpašs PVN režīms no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu **preču** sūtījuma deklarēšanai un samaksai

Pasta operatori un kurjerpasti **piemēro īpašu PVN režīmu**, saskaņā ar ko iekasēto PVN par importētu preču, izņemot akcīzes preču, sūtījumiem, kuri saņemti no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām un kuru patiesā vērtība nepārsniedz 150 *euro*, **atļauts samaksāt kā kopsummu reizi mēnesī**.

Īpašs PVN režīms ieviests kā vienkāršošanas pasākums, jo īpaši attiecībā uz pasta operatoriem un eksprespārvadātājiem ES, kas parasti deklarē zemas vērtības preces importam.

Īpašs PVN režīms attiecas uz šādu preču importu:

- preces tiek nosūtītas sūtījumos, kuru vērtība nepārsniedz 150 *euro*;
- preces nav akcīzes preces (piemēram, kafija, alkohols, tabakas izstrādājumi);
- preces tiek izlaistas brīvam apgrozījumam pircēja dalībvalstī;
- attiecībā uz šīm precēm netika izmantots importa režīms *IOSS*.

Kā darbojas īpašs PVN režīms

Īpašs PVN režīms ļauj katru mēnesi atlikt importa PVN maksājumu **līdz 16. dienai pēc importēšanas mēneša** saskaņā ar līdzīgiem muitas noteikumiem par muitas nodokļa ikmēneša atlikšanu. Šos īpašos pasākumus var izmantot tikai tad, ja imports tiek veikts Latvijā, kur preces tiks piegādātas pircējam/importētājam.

PVN joprojām ir jāmaksā klientam Latvijā, kas pasūtījis un importējis preces, bet tiek piemēroti šādi atvieglojumi:

- personai, kas uzrāda preces muitas iestādei, tās jādeklarē importa muitas deklarācijā, jāsniedz galvojums PVN nodrošināšanai un jāsamaksā PVN, kas iekasēts no klienta/importētāja. Ja preces nav piegādātas vai preču saņēmējs ir atteicies tās pieņemt, personai, kas uzrāda preces muitas iestādei, ir jābūt pierādījumam, kas pamato atteikšanos no PVN samaksas par šiem preču sūtījumiem;
- Latvijā, veicot importu īpašajā PVN režīmā, precēm (arī tām, kas tiek apliktas ar PVN piecu vai 12 procentu likmi) jāpiemēro PVN standartlikme, t. i., 21 procenta likme.

Importa režīms nemaina spēkā esošos muitas muižošanas principus. Tomēr pāreja uz elektroniskajiem datiem, kas iegūti tieši no e-komercijas pārdevējiem/tirdzniecības vietām, ievērojami palielinās muižošanas efektivitāti. Importa režīma piemērošana neuzliek pienākumu pieprasīt, lai persona, kas uzrāda preces muitas iestādei, būtu pilnvarota klienta vārdā uzrādīt preces muitas iestādei.

Plašāka informācija par importētu preču sūtījuma deklarēšanu un samaksu šajā režīmā ir sniegta Eiropas Komisijas [norādījumos](#).

15. piemērs

Latvijas pircējs pērk divas grāmatas tiešsaistē no ASV par kopējo vērtību 40 euro. Šī cena neietver PVN.

ASV piegādātājs (redakcija) par grāmatu piegādi noformē CN22 pavaddokumentu, tajā norādot Latvijas klienta identitāti, adresi un preces aprakstu (tostarp vērtību un attiecīgo muitas kodu).

Šo sūtījumu ievieto ASV pasta sūtījumā no redakcijas noliktavas kopā ar citiem līdzīgiem sūtījumiem.

Sūtījums tiek pārvadāts ar gaisa transportu pasta maisā un ierodas Rīgā, kur pasta maiss tiek nodots pasta operatoram Latvijā.

PVN ir jāmaksā Latvijā. Persona, kas uzrāda preces Latvijas muitas iestādei (pasta operators), iesniedz muitas importa deklarāciju ar aprēķinātu PVN. Pasta operators piegādā preces, klients var pieņemt sūtījumu vai atteikties no tā:

- ja klients pieņem sūtījumu, pasta operators aprēķina PVN sūtījumam piegādes brīdī un preces laiž brīvā apgrozībā, sniedzot galvojumu PVN nodrošināšanai;*
- ja klients atsakās no sūtījuma (piemēram, ir piegādātas nepareizas grāmatas, vai klients atsakās maksāt lielāku summu), PVN netiek iekasēts. Preces, kuras klients (grāmatu saņēmējs) ir atteicies saņemt, atrodas pagaidu uzglabāšanā, līdz tās iznīcina, reeksportē vai tām tiek piemērota muitas procedūra. Klients var pieprasīt preces vērtību (40 euro) no pārdevēja.*

Pienākumi

Nodokļa maksātājam, kurš izmantos īpašo importa režīmu Latvijā, ir pienākums:

- nodrošināt sīku uzskaiti par preču sūtījumiem, uz kuriem attiecas importa režīms nodokļa maksātājiem, kas uzrāda preces muitas iestādei;
- lai pierādītu deklarētās nodokļa summas pareizību, uzskaites datus glabāt importa dalībvalsts noteikto laikposmu. Ja importa dalībvalsts ir iekšzeme, uzskaites dati ir glabājami piecus gadus no preču piegādes brīža;
- pēc importa dalībvalsts kompetentās iestādes pieprasījuma elektroniski iesniegt uzskaites datus. Ja importa dalībvalsts ir iekšzeme, uzskaites datus, izmantojot EDS, iesniedz pēc VID pieprasījuma;
- pēc importa dalībvalsts kompetentās iestādes pieprasījuma nosūtīt informāciju par elektroniski deklarēto nodokļa summu.

Turpmāk sniegts būtiskākais apkopojums par ārpussavienības, savienības un īpašo PVN režīmu no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu preču tālpārdošanai (IOSS).

Būtiskais par katru režīmu

2. tabula

	Ārpussavienības režīms	Savienības režīms	Importa režīms <i>IOSS</i>
Kas var reģistrēties	Trešo valstu vai trešo teritoriju uzņēmēji, kuriem ES nav saimnieciskās darbības mītnes vietas un pastāvīgās iestādes un kuri sniedz pakalpojumus personām, kas nav PVN maksātājas.	1) PVN maksātāji, kas veic preču tālpārdošanu ES teritorijā; 2) PVN maksātāji, kas veicina preču tālpārdošanu; 3) PVN maksātāji, kas neveic saimniecisko darbību patēriņa dalībvalstī un sniedz ES pakalpojumus personām, kuras nav PVN maksātājas.	1) PVN maksātāji, kas veic saimniecisko darbību ES un kas veic importētu preču tālpārdošanu; 2) PVN maksātāji, kas neveic saimniecisko darbību ES un kas veic no trešās valsts importētu preču tālpārdošanu.
Reģistrācijas procedūra un termiņi	EDS reģistrācijas iesniegums. Lēmums par reģistrāciju režīmā piecu darbdienu laikā.	EDS reģistrācijas iesniegums. Lēmums par reģistrāciju režīmā piecu darbdienu laikā.	EDS reģistrācijas iesniegums. Lēmums par reģistrāciju režīmā piecu darbdienu laikā.
Izslēgšanas iemesli	Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140. ² panta septītajā daļā norādītie apstākļi.	Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140. ³ panta septītajā daļā norādītie apstākļi.	Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140. ⁴ panta vienpadsmitajā daļā norādītie apstākļi.
PVN maksātāja pienākumi	Par taksācijas periodu – ceturksni – iesniegt īpašā režīma PVN deklarāciju.	Par taksācijas periodu – ceturksni – iesniegt īpašā režīma PVN deklarāciju.	Par taksācijas periodu – mēnesi – iesniegt īpašā režīma PVN deklarāciju.
Deklarāciju iesniegšana un nodokļa samaksa	EDS līdz nākamā mēneša beigām pēc taksācijas perioda (iesniedz arī tad, ja darījumi nav bijuši). Samaksa – līdz nākamā mēneša beigām pēc taksācijas perioda.	EDS līdz nākamā mēneša beigām pēc taksācijas perioda (iesniedz arī tad, ja darījumi nav bijuši). Samaksa – līdz nākamā mēneša beigām pēc taksācijas perioda.	EDS līdz nākamā mēneša beigām (iesniedz arī tad, ja darījumi nav bijuši). Samaksa – līdz nākamā mēneša beigām pēc taksācijas perioda.

Jautājumi un atbildes

Jautājums.

Ja ES dalībvalsts komersantam 2021. gada sākumā ir pārsniegts Latvijas tālpārdošanas sliekšnis 35 000 *euro* un tas ir reģistrējies VID PVN maksātāju reģistrā, bet ar 2021. gada 1. jūliju gribēs reģistrēties savā mītnes valstī savienības režīmā, kāds ir process, lai tiktu izslēgts no VID PVN maksātāju reģistra, un vai tam noteikti jānotiek līdz 2021. gada 1. jūlijam? Vai iesniegumu par izslēgšanu var iesniegt ātrāk, bet lūgt izslēgt no VID PVN maksātāju reģistra 2021. gada 30. jūnijā?

Atbilde.

Citas ES dalībvalsts komersants PVN numuru VID PVN maksātāju reģistrā var saglabāt, ja tas nepieciešams citiem darījumiem. Ja nav nepieciešams, tad izslēgšana no VID PVN maksātāju reģistra notiek vispārīgā kārtībā (uz iesnieguma pamata) un tam nav obligāti jānotiek līdz 2021. gada 1. jūlijam. Iesniegumā par izslēgšanu no VID PVN maksātāju reģistra nevar norādīt vēlamo izslēgšanas datumu. VID reģistrēta nodokļa maksātāja iesniegumu par izslēgšanu no VID PVN maksātāju reģistra izskata 10 darbdienu laikā pēc tā saņemšanas.

Jautājums.

Latvijas komersantam preces atrodas Latvijā, kā arī noliktavās Vācijā un Polijā. Komersants, izmantojot elektronisko saskarni, veic preču tālpārdošanu ES teritorijā. Tālpārdošanu veic no visām noliktavām. No 2021. gada 1. jūlija komersants reģistrējas savienības režīmā savā mītnes valstī – Latvijā. Vai savienības režīmā jāreģistrējas arī Vācijā un Polijā? Vai būs jāiesniedz trīs savienības režīma deklarācijas?

Atbilde.

Savienības režīma izmantošanai jāreģistrējas tikai vienā dalībvalstī (šajā gadījumā Latvijā). Visas preču tālpārdošanas (tātad arī tās, kas faktiski veiktas no Vācijas un Polijas) noliktavām jādeklarē Latvijas savienības režīma deklarācijā.

Jautājums.

Latvijas komersants pārsniedzis tālpārdošanas sliekšni 10 000 *euro*. Kad komersantam jāpiereģistrējas OSS?

Atbilde.

Reģistrācija OSS režīmā nav obligāta.

Svarīgi tālpārdošanas darījumam piemērot pareizu PVN likmi, ņemot vērā darījuma vietu.

Darījuma vieta preču tālpārdošanas gadījumā ir pircēja valsts.

Tātad, tikko darījumu vērtība pārsniedz 10 000 *euro*, Latvijas komersants tālpārdošanas precei nedrīkst piemērot Latvijas likmi, bet ir jāpiemēro attiecīgās valsts likme, kur atrodas pircējs.

Proti, komersantam jau ir jābūt reģistrētam citā dalībvalstī vispārējā režīmā vai Latvijā OSS režīmā vai arī jāinformē VID atbilstoši Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 57.d panta 1. punktā noteiktajam.

Komersantam laikus jāplāno sava darbība un jāreģistrējas OSS, ja to ir izvēlēties.

Jautājums.

Latvijas komersants, kas nav reģistrēts PVN maksātājs, pārdod preces gan Latvijas, gan Lietuvas privātpersonām (tālpārdošanas darījums, t. i., Latvijas komersants

organizē preču aizvešanu vai pats aizved preces uz Lietuvu saviem pircējiem). Latvijā pārdoto preču apjoms ir 15 000 *euro*, un Lietuvā pārdoto preču apjoms ir 10 000 *euro*.

Vai Latvijas komersantam jāreģistrējas kā PVN maksātājam Latvijā vai jāreģistrējas tikai OSS režīmam?

Atbilde.

Tālpārdošanā uz Lietuvu jāseko līdz pārdošanas apjomam.

Kamēr darījumu summa nav sasniegusi 10 000 *euro*, darījuma vieta drīkst būt Latvija. Tādā gadījumā jāskaita kopā Latvijā veiktie darījumi 15 000 *euro* un Lietuvā veiktie darījumi līdz 10 000 *euro*. Komersantam ir tiesības neregistrēties kā PVN maksātājam, kamēr darījumu apjoms nepārsniedz 50 000 *euro* 12 mēnešu periodā.

Brīdī, kad pārdoto preču apjoms uz Lietuvu pārsniedz 10 000 *euro*, mainās darījuma vieta un Latvijas komersantam jāpiemēro Lietuvas PVN likme. Latvijas komersants var reģistrēties Lietuvā kā PVN maksātājs vai arī reģistrēties Latvijā OSS režīmā.

Jautājums.

Latvijas komersants, kas ir elektroniskā saskarne (pieder tīmekļvietne), ir reģistrēts OSS režīmā un veicina ES piegādātāju un Ukrainas piegādātāju preču tālpārdošanu ES pircējiem.

Vai un kad šie darījumi Latvijas komersantam jāuzrāda OSS deklarācijā?

Atbilde.

Attiecībā uz Ukrainas piegādātāju darījumiem Latvijas komersants uzskatāms par domājamo piegādātāju, un viņam ir pienākums deklarēt un samaksāt piemērojamo PVN par preču tālpārdošanu.

Latvijas komersantam OSS deklarācijā jāuzrāda Ukrainas piegādātāju veiktie tālpārdošanas darījumi ES fiziskām personām, kad saņemts maksājums no pircējiem. Savukārt attiecībā uz ES piegādātājiem Latvijas komersants neklūst par domājamo piegādātāju, un ES piegādātāji paši ir atbildīgi par PVN samaksu. Tomēr Latvijas komersantam ir pienākums veikt šo darījumu uzskaiti.

Jautājums.

Latvijas komersants, kas ir reģistrēts IOSS režīmā, veic importēto preču tālpārdošanas darījumus fiziskām personām Polijā un Vācijā. Preces uz Poliju un Vāciju tiks nosūtītas pircējiem tieši no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām. Kad Latvijas komersantam IOSS deklarācijā jāuzrāda importēto preču tālpārdošanas darījumi?

Atbilde.

Latvijas komersants piemēros un iekasēs attiecīgu PVN likmi no Polijas un Vācijas pircējiem, jo PVN samaksā pircēji kā daļu no pirkuma cenas.

IOSS deklarācijā importēto preču tālpārdošanas darījumi jāuzrāda tad, kad kļūst iekasējams PVN, t. i., piegādes brīdī. Piegādes brīdis ir brīdis, kas saņemts maksājums no pircējiem.

Jautājums.

Latvijas komersants, kas ir elektroniskā saskarne, ir reģistrēts IOSS režīmā un veicina ES komersantu importēto preču tālpārdošanu ES pircējiem.

Kad Latvijas komersantam IOSS deklarācijā jāuzrāda importēto preču tālpārdošanas darījumi?

Atbilde.

Latvijas komersantam kā domājamam piegādātājam IOSS deklarācijā importēto preču tālpārdošanas darījumi jāuzrāda tad, kad saņemts maksājums no pircējiem.

Jautājums.

Kā ārvalsts (citas ES dalībvalsts vai trešās valsts) komersantam ir jānomaksā PVN Latvijas valsts budžetam, veicot preču tālpārdošanu no citas ES dalībvalsts uz Latviju vai sniedzot pakalpojumus Latvijas personām, kas nav nodokļa maksātājas?

Atbilde.

Ārvalsts komersants PVN samaksu Latvijas valsts budžetā var veikt:

- tieši, pirms darījuma reģistrējoties VID PVN maksātāju, vai
- netieši (maksājumus veicot savā mītnes valstī), izmantojot Savienības režīmu un piemērojot Latvijas PVN likmes, izpildoties kādam no minētajiem nosacījumiem:
- elektronisko sakaru, apraides vai elektroniski sniegtu pakalpojumu citas dalībvalsts (ieskaitot Latvijas) personām, kas nav nodokļa maksātājas, vērtība bez PVN iepriekšējā vai kārtējā kalendāra gadā pārsniedz 10 000 *euro*, ja pakalpojumu sniedzējs veic saimniecisko darbību tikai vienā dalībvalstī, vai, ja neveic saimniecisko darbību, pakalpojumu sniedzēja deklarētā dzīvesvieta vai pastāvīgās uzturēšanās vieta ir tikai vienā dalībvalstī;
- preču tālpārdošanas vērtība **visā ES teritorijā** (ieskaitot Latviju) **kopā** bez PVN iepriekšējā vai kārtējā kalendāra gadā pārsniedz 10 000 *euro* ja preču piegādātājs veic saimniecisko darbību tikai vienā dalībvalstī, vai, ja neveic saimniecisko darbību, preču piegādātāja deklarētā dzīvesvieta vai pastāvīgās uzturēšanās vieta ir tikai vienā dalībvalstī;
- elektronisko sakaru, apraides vai elektroniski sniegtu pakalpojumu citas dalībvalsts (ieskaitot Latvijas) personām, kas nav nodokļa maksātājas, **kopā ar** tālpārdošanas darījumu vērtība **visā ES teritorijā** (ieskaitot Latviju) bez PVN iepriekšējā vai kārtējā kalendāra gadā pārsniedz 10 000 *euro*;
- tiek sniegti elektronisko sakaru, apraides vai elektroniski sniegti pakalpojumi citas dalībvalsts personām (ieskaitot Latvijas), kas nav nodokļa maksātājas vai veikta preču tālpārdošana **visā ES teritorijā** (ieskaitot Latviju), ja pakalpojumu sniedzējs vai preču piegādātājs neveic saimniecisko darbību tikai vienā dalībvalstī, **neatkarīgi no darījuma vērtības**;
- tiek sniegti pakalpojumi, kuru sniegšanas vieta saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 20.–30. pantu ir ES dalībvalsts (ieskaitot Latvija), ES dalībvalsts (ieskaitot Latvijas), personai, kura nav nodokļa maksātāja, **neatkarīgi no darījuma vērtības**;
- tiek veikta trešās valsts personas, kas neveic saimniecisko darbību ES, piederošo preču, kas jau atrodas ES teritorijā, piegādes veicināšana ar elektroniskas saskarnes palīdzību iekšzemē Latvijas personai, kas nav nodokļa maksātāja, vai veikta **to** tālpārdošana **visā ES teritorijā** (ieskaitot Latviju), **neatkarīgi no darījuma vērtības**;
- tiek veikta **katras dalībvalsts** atļauto akcīzes preču tālpārdošana **visā ES teritorijā** (ieskaitot Latviju), **neatkarīgi no darījuma vērtības**.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 29.12.2020.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 08.01.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID"